

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
29.8.2014
Taltionumero
2558
Diaarinumero
1424/3/13

1 (6)

Asia Vaikeavammaiselle henkilölle järjestettävää kuljetuspalvelua koskeva valitus

Valittaja A

Päätös, jota valitus koskee

Helsingin hallinto-oikeus 4.4.2013 nro 13/0307/6

Asian aikaisempi käsittely

Helsingin kaupungin sosiaalilautakunnan alainen viranhaltija on päätöksellään 4.7.2012 hylännyt A:n hakemuksen vaikeavammaisen kuljetuspalvelusta, koska häntä ei voitu pitää vammaispalvelulain tarkoittamana vaikeavammaisena kuljetuspalvelujen suhteen.

Helsingin kaupungin toinen aikuispalvelujen muutoksenhakujaosto on päätöksellään 11.12.2012 (§ 187) pysyttänyt viranhaltijan päätöksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Helsingin hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt A:n valituksen jaoston päätöksestä.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammapalveluasetus) 5 §:n 1 momentin mukaan kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Asiassa esitetyn selvityksen mukaan vuonna 1954 syntyneellä A:lla on todettu polviartroosi (nivelrikko), astma, osteoporoosi ja molemmissa jaloissa lattajalkaisuutta. Hänen oikeassa sääressään on valgusta (uloskääntymistä) noin 10 astetta. A on hakemuksessaan kertonut, että hän pystyy kävelemään ulkona apuvälineiden avulla kesällä noin 200 metriä ja talvella noin 50 metriä. A:n asunnolta on lähimmälle bussipysäkille noin 300 metriä. A on ilmoittanut hakemuksessaan käyttävänsä julkisia joukkoliikennevälineitä korkeintaan viisi kertaa vuodessa kesäaikaan.

Epikriisin 2.9.2002 mukaan A ei saisi rasittaa oikeaa polveaan siten, että aksiaalinen voima lisääntyy eli hyppimiset ja juoksemiset ovat kiellettyjä.

Myöskään taakkojen kantamista, työskentelemistä vaikeissa työolosuhteissa ja portaissa kävelemistä ei voida suositella oikean jalan polviongelman vuoksi.

Fysiatrian erikoislääkärin 16.3.2012 antaman lausunnon mukaan A on ollut hänen vastaanotollaan liikkumiskyvyn arvioimista varten. A liikkuu kyynärsauvan kanssa hitaasti ja vaikeasti. Riisuutuminen on hänelle vaikeaa. A ei voi varata oikealle alaraajalle normaalisti, sillä polvi ei pidä. A:n kävely on huomattavan hankalaa. Hän ei pääse kyykkyy. Oikean alaraajan lihasvoimat ovat laskeneet kauttaaltaan. Fysiatrian erikoislääkäri on todennut, että A:n liikunta- ja toimintakyky on laskenut polven nivelrikon ja osteoporoosin vuoksi. Kävely, porrasaskelmien nouseminen ja tavaroiden nostaminen ja kantaminen on hänelle niin vaikeaa, että hän ei selviydy julkisissa liikennevälineissä turvallisesti. Lääkäri on puoltanut kuljetuspalvelun myöntämistä.

Terveyskeskuslääkärin 23.4.2012 antaman lääkärintodistuksen mukaan A:n polviartroosin haitta-aste liikuntakykyyn on lääkärin arvion mukaan 4 asteikoilla 1 - 4. A:lla on käytössään kävelyteline

ja kyynärsauvat. Hänellä on ajoittain sisällä liikkueensa hengenahdistusta. Lääkärintodistuksen mukaan kuljetustarpeen arviota varten tarvitaan lisäksi fysioterapeutin kanssa tehty koematka julkisessa liikennevälineessä. A:lla on selviä eroja liikkumisessa eri vuodenaikoina.

Sosiaaliohjaajan muistiinpanojen mukaan A on 7.11.2012 ilmoittanut puhelimitse, että hän ei halua fysioterapeutin kanssa tehtävää koematkaa eikä arviokäyntiä kotiin liikkumisen arvioimiseksi. A on kertonut, että hän on fysiatrian erikoislääkärin hoidossa ja että hän on tuolloin joutunut kävelemään kahden kyynärsauvan avulla. A on kokenut, että fysioterapeutin käynnillä ei saataisi lisäselvitystä ottaen huomioon fysiatrian erikoislääkärin antama lausunto.

Hallinto-oikeus katsoo, että asiassa esitetyn selvityksen mukaan A:n liikuntakyky on selvästi alentunut. Vaikka kaksi lääkäriä ovat sinänsä puoltaneet kuljetuspalvelun myöntämistä, terveyskeskuslääkäri on kuitenkin 23.4.2012 katsonut, että kuljetustarpeen arviota varten tarvitaan lisäksi fysioterapeutin kanssa tehty koematka. A:lle on tarjottu tilaisuutta tällaiseen koematkaan tai vaihtoehtoisesti fysioterapeutin kotikäyntiin, mutta A ei ole suostunut tällaisiin lisäselvityksiin. Vaikka A:lla on ongelmia liikuntakyvyssään, hallinto-oikeus katsoo, että esitetyn selvityksen perusteella ei kuitenkaan voida todeta, että hän olisi vammaispalveluasetuksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Näin ollen muutoksenhakujaosto on voinut hylätä A:n hakemuksen vaikeavammaisen kuljetuspalvelusta. Jaoston päätöstä ei muuteta.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja hänelle myönnetään vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu.

Vaatimuksiaan A on perustellut muun ohella seuraavasti:

A tarvitsee kuljetuspalvelua arkielämään kuuluvaan välttämättömään asiointiin, sillä hän ei vaikeavammaisuutensa johdosta kykene käyttämään joukkoliikennettä. Hänellä on todettu nivelrikko, säären virheasento sekä useita muita lisäsairauksia kuten osteoporoosi. A:n invaliditeetti, joka on kokonaisuudessaan haittaluokkaa 5, estää hänen

itsenäisen liikkumisensa ulkona täysin. A onkin joutunut käyttämään liikkumisissaan aivan ulko-oven tuntumaan ajavaa taksia, mikä on ajanut hänet taloudellisesti kestävämpään tilanteeseen.

Myös kuljetuspalvelua hakevan muut olosuhteet on otettava huomioon. Kaupunginosassa ei ole kauppaa eikä muitakaan tarpeellisia palveluita. Palvelulinjabussin käyttö tuottaa lisäksi A:lle kohtuuttoman suuria vaikeuksia, sillä bussipysäkki sijaitsee kaukana hänen kotoaan.

Kolme toisistaan riippumatonta lääkäriä on katsonut, ettei A selviydy julkisissa liikennevälineissä eikä siten voi käyttää niitä. Koematka ei näin ollen voi olla välttämätön eikä ehdoton edellytys kuljetuspalvelun myöntämiseksi. Yhdessä lausunnossa koematkan tekemistä ei edes ehdoteta. Koematkan tekeminen aiheuttaa A:n tapauksessa kaatumisen ja uuden tapaturman riskin eikä sitä tule siten hänen tapauksessaan tehdä.

Helsingin kaupungin toinen aikuispalvelujen muutoksenhakujaosto on antanut selityksen, jonka mukaan valitus tulee hylätä. Saatujen selvitysten perusteella A:lla ei ole vammaispalvelulaissa tarkoitettuja kohtuuttoman suuria vaikeuksia käyttää julkista joukkoliikennettä. A ei tuo valituksessaan esille mitään sellaista, jonka johdosta hänen tilannettaan tulisi arvioida toisin kuin hallinto-oikeudessa on tehty.

A on antanut vastaselityksen.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Perustelut

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Matti Halén
hallintoneuvos

Eila Rother
hallintoneuvos

Eija Siitari
hallintoneuvos

Leena Äärilä (t)
hallintoneuvos

Janne Aer
hallintoneuvos

Henna Rintala
Asian esittelijä, oikeussihteeri

Jakelu

Päätös

A, maksutta

Jäljennös

Helsingin hallinto-oikeus

Helsingin kaupungin toinen aikuispalvelujen muutoksenhakujaosto